

Dupont del. & sculp.

RARIORES
OBSERV. MEDICO-PRACTICO-ANATOMICÆ

A DOCT.

CASPARO M. FORLANI

MEDICO-PHYSICO, AC CHIRURGO

E T

IN SENENSI ACADEMIA

PUBLICO PHILOSOPHIÆ PROFESSORE

E D I T Æ

DECAS PRIMA.

SENIS MDCCLXIX.

EX TYPOGRAPHIA ALOYSII, ET BENEDICTI BINDI

SUPERIORUM FACULTATE.

AD LECTOREM

Uamquam in dies Librorum copia, Medicorum potissimum undique obruimur, ut vix in tam angusto humanæ vitæ curriculo, non studiosi tantum tyrones, verum etiam ipsi in litteraria Republica emeriti viri tot jam vul-

gatas obſervationes Medico - Phyſico - Anatomicas animo vel leviter poſſint percurrere; Attamen, humaniſſime Lector, tibi non ingratum, moleſtumve fore confido, quod haſce meas in lucem ediderim. Satis quidem noveram, quàm parum illis, ſive eruditionis, ſive criticæ artis dotibus, quibus undique ætas noſtra cæteras antecellit, eſſem inſtructus; mihique optandum adhuc plane videbatur, quod in aliis ſuſpicere non deſino. Quamobrem nefas mihi in Republica litteraria gradum ullum vindicare intelligebam, ad quem viris tantum numeris omnibus abſolutis licet contendere: Quorſum (hæc animo me-

mecum verſabar) tenet inſanabile multos ſcribendi cacoethes, ægroque in corde ſeneſcit? (a) Quinam Tu inter eruditorum agmen elucubrationibus hiſce minutis aliquod te publico afferre poſſe arbitraris emolumentum, cum publicæ commoditati, & humani corporis ſaluti, viri ſapientiſſimi Morgagnus, Eruditiſſimus Haller, Friderig. Hoff--mannus, Bonettus, Hildanus, Heiſterus, Verheyenus, Cowpperus, Keiliſus cum notis D. Pauli, Malpighius, Burdonus, Mangetus, Drakius, Liſterus, Bohonius, Fantonius, Cheſeldenus, de arte Anatomica, Euſtachius cum notis Eruditiſs.

(a) V. Juvenal. Sat. 7.

Albini, Kulmus &c., cl. noſter Tabarrani, aliique celeberrimi Auctores inſudaverint, qui de aliqua humani corporis parte, vel de toto corpore egregie ſcripſerunt, pluresque adhuc alii inſudent? Qua demum ratione te juſtam cenſuram declinaturum confidis, cum ea ætate ad ſcribendum incumbas, qua vix optima probantur, qua minus perfecta ad Pharmacopolarum ſchedas ad complicandum piper condemnantur? At vero ſeria hæc mente volventi illud occurrit, litterarium campum ad eruditionis novæ flores excerpendos non ab iis tantum adiri, quorum eſt minus concinnos cenſoria virga ſecando notare, verum & ab

aliis,

aliis, quorum eſt non inutilis colligendo proficere, juxta Sectani monitum (a) -- ſcripſimus hæc animo dociles, ſtudioque juvandi, -- hinc veniam te daturum confido, ſi quid apud nos aut ſcribendo, aut ſcripta vulgando peccatum, ubi noveris, non cenodoxia, ſed juvandi prurigine peccatum: Enim vero, uti docet Medicorum Princeps Hippocrates (b), aliique ſapientiſſimi viri, qui in Medicis rebus operam navarunt, ſummam utilitatem ars Medica ex Hiſtoriis per minutas illas in humano corpore obſervationes, Anatomia duce, quotidie ſe capere gloriatur.

 Id

(a) V. Sat. 3.

(b) V. Epid.

Id equidem ab antiquis illis Medicæ artis prudentibus Græcis omni ſtudio, cura, atque exercitatione ſervatum eſſe comperimus: hinc undequaque ab iis votivæ tabulæ in templis Eſculapio, tamquam numini celebrato, dicatæ, in quibus morborum hiſtoriæ depictæ erant, veluti Medicinæ trophæa circumferebantur. Neque tamen ab omni cenſura immunes eſſe contendo Græcos illos ex ſcola *Coa* profluentes, cum figmenta multa & Chimeras de quibuſdam rebus nobis tradiderint, quas hiſce temporibus Medici accuratiſſimi penitus in abditam vitæ, & ſanitatis naturam lynceis, ut ita dicam, oculis inſpicientes, per Pra-

ćticas obſervationes, & partium corporis noſtri, viſcerumque officia commodius, quam olim Græci explicaverunt. (a) Medicinæ profećto nihil opportunius potuit accidere, neque preſtantius, quam a noſtris inventus ſanguinis circuitus, veteribus incognitus, vel certe non rite nobis ab iis explanatus, quod quidem inventum anatomiæ praćticæ obſervationibus debemus (b). Id autem cum primum prodiit, tanta lux ſcientiæ

Me-

(a) V. cl. Verna de Plurit. P. 2. c. 1. p. 59. -- ait -- In Praxi enim quandoque minutia haud collećta, „ veluti minuta ſcintilla neglećta magnum ſæpe excitavit incendium, tam ad ægri ſalutis jaćturam, quam „ nominis Medici ruinam &c. --

(b) V. cl. Arveuſ. Diſſ. de motu Cordis Francfourt. 1626.

Medicæ affulſit, ut inde Medicus diſtinctè macchinæ noſtræ vitam, æque ac ſanitatem potuerit perſpicere a continuis ingeſtionibus, & egeſtionibus, ex quibus ſanguis efficitur, quarum alterutra ſi deficiat, vel forte modum, aut proportionem excedat, ſanitas in humano corpore periclitari facile intelligatur (a). Verum enim vero, qui hæc, multaque alia theoremata in arte Medica ſuo perſcrutatus ſit ingenio, ſolidam ille medicinæ theoriam, & praxim potiſſimum, repetitis obſervationibus in ratiocinatione rectoque rationis uſu,

(a) V. Frid. Hoff-manus. Diſſ. 2. De recta, & ſimpliciſſ. Naturæ medendi methodo -- Opuſc. Medico Practica.

ufu, & prudentia fundaſſe dicendum eſt; Unde optimè Hipp. (a) ait -- „ Quod Medicus omnia bene fun-„ data ratiocinatione facere de-„ beat, & quod opinio in me-„ dicina in crimine vertenda ſit, „ quia perniciem affert -- Quod cum ita ſit, quis porro ambiget aſſerere rationem Medici eam eſſe, quæ experientiam, & obſervationem dirigat, eaſdemque medicas obſervationes, & experientias rationali judicio, & theorica deſtitutas, infidam eſſe empiricen, mutilamque? Quis ſana dubitaverit Philoſophiam, ex qua magis, magiſque ars noſtra increvit, præcedere oportere Medicæ experientiæ,

(a) V. l. de Arte.

tiæ, & obſervationi? O vitæ Philoſophia dux, o virtutis indagatrix .... Quid non modo nos, ſed omnino vita hominum ſine te eſſe potuiſſet? (a) Quod ſi ita Medicus, Philoſophia duce, medicinam didicerit, tunc demum, & Pathologiam, ſive morborum notitiam ſecundum mechanica principia, & ſemioticam, ſive morborum prædictionem ex ſignis, denique Phyſiologiam, ſive doctrinam de uſu partium in anatomicis demonſtrationibus optimè cognoſcet, atque perpendet, ut ſapiens Philoſophus, qui teſte Hippocrate *Iſotheos* ideſt Deo ſimilis erit. Vulgaris etiam error ille eſt, ſi theo-

(a) Oppoſite ſcripſit Cicer. Tuſcul.

theorias in arte medica ab observationibus ſemotas, vel ab experientiis anatomicis rerum omnium magiſtris, perſcrutari velimus, cum in praxi medica, & Medici ratiocinatione ſumma rerum artis medicæ conſiſtat; Ex eo autem errore fit, ut remediorum uſum, & abuſum, in quo cardo medicinæ practicæ verſatur, ut optimè obſervat Fridericus Hoff--mannus; (a) perperam aliqui pſeudomedici diſtinguant; Quare nil mirum, quod noſtra etiam tempeſtate plerique hominum medicos iiſdem querimoniis, contumeliiſque proſequantur, quas olim

(a) V. Diff. De Naturæ, & Artis efficacia in medendo. Opuſ. 1. Medic. practica.

olim in artem illam, quam Deus O. M. in morborum remedium nobis e Cælo impertiri voluit miseris -- Altissimus de Cœlo creavit Medicinam (a) pleno ore effundebant Ethnici,

Ars facit, ut valeant homines, sed tempore nostro
Non fruimur medicæ tam satis artis ope (b).

Atque id maximè fuit in caussa, cur tibi, humanissime Lector, jure optimo hasce meas, qualescumque sint Medico--Physico--Anatomicas observationes offerrem. Qua in re siquid me, fortunante Deo, profecisse intelle-

(a) V. Ecclef. 38.
(b) V. Ovidio.

lexero, bene collocatam putabo induſtriam meam, animoque erigar ad novas in dies elucubrationes exhibendas, juxta Venuſini effatum -- *Quod Medicorum eſt, promittunt Medici* (a) -- Vive, & bono, quo damus, accipias animo, & vale.

OBSER-

(a) V. L. 2. Epiſt. 1.

OBSERVATIO I.

AGricolæ uxor, Annorum triginta quatuor circiter, matrimonio coniuncta quinque ab hinc Annis, temperamenti colerico--melancolici ad cachexiam

tendentis, habitu corporis pingui, & ad laborem rure aſsueta, jam duobus ab hinc annis filiam peperit, quæ adhuc proſperam, ac vegetam vitam ducit. Tempore, quo malignæ (ſic vulgo dictæ (a) exanthematicę febres Urbem inceſserant, febre putrida petecchiali affecta fuit, ſtatimque a familiari ſuburbano chirurgo advocato ſanguinis miſſione è brachio ad uncias fere duodecim curata fuit, & abſque alio auxilio per duos fere dies relicta. Quarta vero die domeſtici ex nulla ipſius morbi remiſſione valde exterriti, unanimi conſenſu

(a) V. cl. Antonius de Haen - Ratio Medendi P. 3. c. 1., P. IV. c. 1., & P. V. c. 1.

ſu illam in hoc Regium Senarum Noſocomium commodè tranſtulerunt. Et revera ſupradicta febre eam laborare cognitum eſt, nec non virium proſtratione eſſe affectam, cum magno capitis dolore, ſiti, lingua viſcida, ac mucoſa albicoloris materia cooperta, pulſu inequali, languido, & aliquantiſper parvo cum alvi ſegnitie, & facie nimis ſquallida. Interim ſæpe ſæpius demiſſa voce conquerendo ajebat, ſe trium menſium graviditate laborare.

In hoc rerum ſtatu ad ſitis extintionem præſcripſi aquam nitram, & pulveres Hoff--manni abſorbentes, paratas nempe ex nitro, oculis cancrorum fluviati-

li-

libus, & cinnabaro nativa: nec non ſanguinis miſſio ex alio brachio pariter iterata fuit. Hic vero ſanguis in catino altera die, nempe quinta meis oculis perluſtratus, cruſta glutinoſa, ſummæque conſiſtentiæ æquabiliter coopertus comparuit; atque hac ipſa die jactatio, vigilia, nec non dolores in regione umbilicali acceſſerunt. Juxta quintæ diei finem, pulſus in altum proſiluere cum ſumma vacuitate; noctu vero ſub ſextæ diei curſum, per totum corporis ambitum maculæ intenſi rubri coloris ad nigrum vergentis eruperunt. Abortum prædixi; & revera circa hujuſce ſextæ diei finem, & ſeptimæ principium, diarhea

cum

cum molestissimis torminibus toto abdomine coniuncta supervenit, & noctu ex naribus hæmorhagia aliquatenus copiosa, quæ diarrheam sustulit. Nihilominus vero febris periodus ad propriam, & insitam durationem perduravit; sed maculæ citius evanerunt, & tormina magis, ac magis sævierunt, & crudeliter suum juxta uteri regionem imperium confirmarunt; tamen jactatio cum vigiliis, & convulsionibus in brachiis, ac supradicta diarrhea ad blandam tranquillitatem, emollientium ope, devenerunt. Octavam autem morbi diem sic calamitosè illa transegit. Nona vero dolores sunt aucti, & circa dimi-

diam noctem sanguis ad pudenda in conspectum venit, & noctu circa decimi principium, molam carnosam, magnitudine ovi circiter anserini edidit cum torminibus, & eo sanguinis profluvio, ut quam citissimè trium subsequentium dierum spatio plus novem libras profuderit. Subsequenti autem tempore, ac rectius circa decimam tertiam diem, facies nimis collapsa, & Hippocratica, ab ipsomet Hippocrate sic dicta, comparuit, cum pulsibus vix quidem sese manifestantibus, una cum tendinuum subsultibus in carpis, & summa circulationis inertia. Verum triduo post partum, vel proprii hujusce morbi

deci-

decimatertia die prædicta, juxta noctem crudelis rigor, una cum convulsionibus, & magna jactatione per sesquihoram apparuit; deinceps vero octo post horas nempe, quam abundantissime sudavit, & vix quidem per inferiora; unde ex ipsomet novo morbi statu quam rapidè ventum est ad chinæ chinæ usum. Decima vero quarta die, vel quarta post partum, eadem hora idem crudelis rigor, convulsiones, & sudorum diffusiones per superiora denuo accesserunt; & tandem circa decimæ quartæ diei principium, iterum accessit idem anxiosus rigor febrilis, in cujus dimidio quam rapide jam præmunita Sacrosanctis

Ecclesie actibus, stertendo vitam cum morte commutavit.

Ex hac morbi historia exterritus, avide, & cum ingenti cura ad cadaveris sectionem una cum amicis me ipsum transtuli; & quoniam, ex tota morbi ratione fere omnia symptomata ex viscerum abdominalium labe evenire satis, superque patuit; ideo ab ipsomet abdomine initium fecimus, ac primum sejunctis integumentis, abdominis musculis, & peritoneo, ileum intestinum aliquantisper inflammatum præter naturam, & ab aere tumidum supera modum conspeximus; uterum vero in aspectu externo in trasversum utroque latere magis extensum, ac magis

in

in ſiniſtra parte: Verum enim vero diſſectum tranſversè circa fundum, curiosè, & magna admiratione oculis perluſtrantes comperimus diviſum eſſe per longum in duas ſejunctas cavitates, interſepti, ſeu columnæ ope, quæ ejuſdem erat ſubſtantiæ, ac uterus, & validioris circa fundum, tenujoriſque in inferiori parte, in qua finem ſuum habebat, priuſquam ad uteri oſculum deveniſſet, ita ut ambæ cavitates ſolummodo hoc in loco in unum confluerent. Siniſtra pars vero aliquantiſper anguſtior dextera, inflammata, & omnia ſpeciatim ſanguifera vaſa, ex quibus conficiuntur parietes, majoris amplitudi-

nis,

nis, & craſſitiei erant: & circa fundum ejuſdem partis, molæ portiuncula adhærebat, quæ erat ejuſdem ſubſtantiæ, ac mola ipſa vitæ tempore in lucem jam edita. Inferior pars vero fere tota gangrenoſa comparuit, juxta nimirum uteri oſculum. In dextera autem parte nil fere, quod ad ipſius ſubſtantiæ alterationem ſpectat, affulſit; ſed quam rugoſa erat, flacida, & laxa, nimiæque capacitatis rexpective, ad totam naturalem uteri amplitudinem, in qua probabiliter unica ex ea nata filia concepta fuit, ac enutrita per totum geſtationis tempus. Tandem partem uteri inferiorem in qua ambæ inter ſeſe commu-

nio-

nionem habebant, valde inflammatam conſpeximus, & hinc inde fædis maculis gangrenoſis circumſperſam, ſpeciatim in oſculi corona, & in qua ſanguis grumefactus, ac fere corruptus libere hærebat, uti etiam aliquid ſibi ſimile in ipſius vaginæ cavitate fœde permanebat.

Hæc ſunt, quæ naturæ obſervatione digna reperimus, itaque ex hoc ipſo naturæ luſu nimia admiratione affecti cætera omnia reliquimus.

OBSERVATIO II.

VIllica ad ruſticas operas quam apta, atque ipſis laboribus ſuffulta, temperamenti

ad

ad frigidum, & ficcum tendentis
poftquam ad nuptias debita ætate
ac corporis plenitudine, & extem
tione devenit, quam feliciter va
rios filios fuo tempore peperit:
videlicet in primo partu unam
tantummodo prolem; in fecund
duos fatis vegetos, ac pleno com
pore efformatos fœtus; in tertio
iterum duos pariter vegetos feli
citer in lucem edidit; in quarto
tres debito tempore, ac felicite
æqua magnitudine donatos edidit
abfque fenfibili corporis incom
modo, fi excipias tempus gravi
ditatis, & nimiam mufculorum
abdominis, integumentorumque
ac uteri diftentionem; in quint
demum duos filios peperit; ac in

fexto

ſexto unum ſolummodo; Tandem in ſeptimo pro vero partu, molas nonnullas ſarcomatoſas diverſæ magnitudinis reddidit, ac nonnullæ has inter intus fuere aquoſitatis plenæ, videlicet tenacis lymphæ, viſcoſioris aliquæ, aliæ vero tenujoris conſiſtentiæ. Poſt hæc omnia cum jam ad ætatem maturam perveniſſet uſque ad annos XLIII., cœperunt catamenia parcè, ac tenuiter fluere, quæ ab anno XIV. uſque ad illud tempus ſatis large, ac rubicundè fluxerant: ſequenti vero tempore cœpit laborare morbo cum decolori facie, & totius corporis emaciatione, nec non ſenſu tumoris vagante in ipſamet abdominis cavitate

tate huc, illuc eundo, ac redeundo juxta ſitum, & poſitionem corporis in cubili ſervatum, ſemperque caſtra ſua ſervando juxta propriam gravitatem. In hoc rerum ſtatu catamenia prorſus evanuerunt, ſpatio a primo morbi intuitu quinque menſium circiter, ac alvus quam pertinaciſſime, uti etiam per totum vitæ curſum ſicca facta eſt, ac permanſit, paulatimque totum reliquum corpus ad ſummam emaciationem devenit. Hic vero abdominis tumor curſu temporis ad majorem extentionem eſt perductus in ſuperiore parte; nam ex ima abdominis provenire ſatis, ſuperque manifeſtum fuit, & pauliſper imperium firma-

mavit in toto abdomine, cum contumaci pedum tumore, & urina minore, colorataque, ac speciatim fluctuantes materiæ in regione umbilicali, & Ipogastrica tactu deprehendebantur, ita ut nonnulli pro vera ascite habuerint; sed attento examine in tangenda regione Epigastrica patefiebant variæ, ac diversimodè dispositæ circumscriptæ partes duræ, ex quibus Medici, ac Chirurgi, qui etiam pro curiositate adfuerunt, varium ambiguumque judicium de hoc morbo ferrent: Labentibus vero mensibus, accessit pertinax Dyspnea, & abdomen magis, ac magis intumuit usque ad nimiam, deformemque preter-

natu-

naturalem extenſionem, ut videre licet in T. 1., ita ut vulgarem amplitudinem dimidio plus excederet, & pendulum ſuper crura jaceret. In hoc rerum ſtatu naturalis appetitus permanebat cum aliquantula præternaturali ſiti recurrente, & ſpeciatim matutinis horis; at vero pulſus numquam fuit febrilis, ut mihimet retulerunt plures Chirurgi, & ſomnus aliquantiſper placatus fere ſemper permanſit; ſed ob moleſtiſſimum abdominis pondus, extremitates inferiores magis tumidæ, ſeu oedematoſæ, & hinc inde copioſiſſimis Varicibus conſperſæ apparuere, & vacillantes evaſerunt, ut etiam naturæ vires:

Bre-

Breviter dicam, corpus ipſum inſtar ambulantis ſceleti, ſeu oſſium compagis movebatur. Magna illi inerat appetitus privatio cum ſumma virium laſſitudine, & aliquoties corporis jactatione, ac languore. Cum autem eo eſſet corporis habitu, gerendo res aliquas domeſticas per domum, & circa domum monſtruosè obambulando, præter ulteriorem abdominis tumefactionem, externè circumcirca Herpeticæ miliares in Umbilico puſtulæ apparuere, (a) ex quibus copioſa ſeri quantitas continenter promanabat, abſque oeconomiæ utilitate; Et ſic miſerrimè, ac labiorosè vitam tranſe-

 git

(a) V. T. 1. BB.

git obambulando per quatuor annos, & ultra.

In hoc tam vario temporis ſpatio, varii admodum medici, ac chirurgi ad eam inviſendam, etiam libenti animo, ut ego ipſe, interſuere; ſed fere ſolo diligentiſſimi chirurgi *Fracaſſi* Chiuſdinenſi conſilio, varia Diuretica, nec non admodum diverſa lenientia interpolatim uſurpare in frequenti uſu habuit, abſque ullo alio auxilio.

Tandem ob ſummam naturæ virium & corporis laſſitudinem in Lecto firmiter fixa jacens per quatuor circiter menſes, nec non atrophia ſuperiorum maxime annexarum partium conſumpta, ca-

lami-

lamitoſe, mente tamen integra, ac firmo ſpiritu, ſponte requiſitis, & acceptis ſacroſantis Eccleſiæ actibus, miſerrimè requievit die XXVI. Aprilis MDCCLXVI.

Ex hac perrara morbi hiſtoria ad cadaveris ſectionem avide cum ſociis, & amicis me tranſtuli; ac primo diligenter filo circumducto menſuram extenſionis ipſiuſmet abdominis exploravimus, quæ fuit ſupra tertiæ partis ejuſdem totius corporis extentionem. Poſtea vero ad abdominis ſectionem devenimus, & dejectis integumentis, oculis perluſtrantes proprios ejuſdem abdominis muſculos, graciliores, & laxiores redditos fuiſſe, ac per quam exiles com-

eſſe animadvertimus. Peritoneum vero per quam extenſum, ac validius redditum, & ſubſtantiæ craſſioris: Inde peritoneum introſpicientibus apparuit tumor follicolatus, qui anteriore parte cellularis membranæ ope ſtrictè cohærebat, a Chirurgis ſtruma dictus, in quatuor partes diviſus, (a) ac communi folliculo circumdatus, quarum pars ſuperior, una cum ſiniſtra, & dextera varios, & admodum diverſos folliculos ejuſdem ſpeciei, ut videre eſt in T. II. NN. perinde ac ſi tales folliculi fuiſſent fere in fundo undequaque tumoris, diverſæ magnitudinis, & conſiſtentiæ: & horum a-

liqui

(a) V. T. III. F. I. NN.

liqui materiam fuſam continebant, alii tamquam ſebo repletam, alii albumini ovi ſimiles erant, & alii melli ſimplici ferventi, vel decocto granorum coffè ſaturato ſatis ſuperque diverſimode repleti comparuere: ex quibus ſatis patuit diverſam horum mollitiem, & tenacitatem non ex alio fieri, quam ex varia ejuſdem materiei coadunatione, & conſiſtentia: Hi omnes folliculi firmiter connexi evadebant ope cellularis membranę, & alicujus fibræ carnoſæ ſeu muſcularis invicem intertextæ, in quorum interſtitiis varia admodum vaſa arterioſa, & venoſa exiliſſima intertexta erant; ex quibus probabiliter omnes ſimul comprehenſi

henſi folliculi vitam, & augmentum traxere. Inferior vero pars in tota regione umbilicali firmiter fixa, & aliis connexa folliculis hærebat, imperiumque obtinebat; quam amplissima vero superius poſita (a), materiei virulentæ repleta, erat ſimilis partim ſaturatæ decoctioni granorum coffê, & partim melli ſimplici, variæ conſiſtentiæ, & glutinoſitatis: hujuſce materiei pondus ad XL. circiter libras aſcendebat; & proprius ejus, quamvis cum aliis præcitatis, communis folliculus quam craſſus erat, & tractû tractû fere ſubſtantiæ cartilagineæ. Hic magnus tumor intus in parte ſini-

ni-

(a) V. T. II. OOOO.

niſtra alium diviſum folliculum continebat, cum ipſomet magno folliculo intertextum albumini ovi ſimili materia repletum. Similiter non diſſimilis alius hærebat in parte ſuperiori, fere in medio ſupradictæ partis lateralis totius tumoris, ut clarius patet in T. III. F. I. L. Œ. Hic ampliſſimus folliculus in parte ſuperiori, & media quem arctiſſimè adherebat eſternę omenti extremitati; & quoniam partes hujuſce tumoris ſuperiores proprium imperium habebant ſub magno ipſius colon arcu, etiam hoc in loco pluribus locis conjunctus erat cum ipſomet colon, ut videre licet in T. II. L. IIII. In inferiore vero parte ſini-

ſtra ita connexus erat cum ipſamet Tuba Falloppiana ſiniſtra, & muliebri teſticulo, ut ne ſumma quidem cultri diligentia dividi poſſet, & muliebris teſticulus ſpeciatim, vix quidem aliquid veſtigii monſtrabat, abſque ovis circumſcriptus. In dextera parte vero alter muliebris teſticulus (a) liber, ac diviſus cum ipſamet tuba manebat, ſed cum ovis ſcirrhoſis redditis, & mole auctis. Tamdem hic idem magnus, ac communis folliculus, vaſa arterioſa, & venoſa communia ex meſocolon habebat, illo in loco, quo colon ſupra os Ileon ſiniſtrum incurvatur in Inteſtini Recti gratiam. Inter hæc ſanguiflua vaſcu-

(a) V. T. III. F. 1. GG.

vaſcula prædicta non pauca etiam adveniebant ex ipſomet meſorecto vertebras lumbales verſus, & ex ſpermaticis ſpeciatim ſiniſtris, nec non ex lato tubæ ligamento, quod ex ſimilitudine alæ veſpertilionis ab anatomicis veſpertilio, ſeu latum nuncupatur. Ablato ex abdomine ſupradicto tumore, in lucem evenerunt inteſtina aliquantiſper inflammata, & ſpeciatim Ileon inteſtinum, quod totum ſub magno folliculo hærebat cum reliquis omnibus Inteſtinis, ac cum quadam parte ipſius colon in magnæ curvaturæ tractu, & cum omento. Meſenterii vero Glandulæ auctiores comparuere, & fere ad ſcirrhoſitatem translatæ, ex quibus

tran-

tranſversè percurrentia quędam vaſa lymphatica patentiora vidimus ciſternam verſus directa. Jecur vero naturalis molis, & ſubſtantiæ erat; ſed bilis ipſa in cyſtide collecta, ſubtilior, & dilutior facta erat, & color ejus ad clarum vergebat. Lien vero in ſtatu naturali comparuit, uti etiam Pancreas.

Poſt hæc omnia ad uteri, & vaginæ ſectionem devenimus, ac in interiore ejuſdem vaginæ facie columnam unam perſpeximus ipſiuſmet hymenis adhuc integram eſſe, nec non validiorem, & ampliorem factam: quod vero ſpectat ad vaginæ ſubſtantiam, quam naturalis erat, ſed nimis laxa,

ru-

rugosior, & summæ resistentiæ. Uteri vero substantia, & magnitudo quam naturalis, si fundum excipias, qui in parte sinistra amplior redactus erat. Tubæ vero, ipsarumque fimbriarum ejusdem partis vix ullum vestigium erat, ob summam cohærentiam cum ipsomet magno folliculo: ejusdem uteri cavitas vero amplior redacta comparuit, & in aliquibus fimbriis tubę dexterę parvę idatides nonnullæ manifestè comparuere, uti etiam in tractu rotundi ligamenti sinistræ partis.

Hæc sunt, quæ solummodo observatione digna mihi videbantur.

Hic vero tumor, seu potius

stru-

ſtruma, utrum ad ipſum muliebrem teſticulum, ſuamet propria origine, pertineat, an vero pertineat ad proprias glandulas lumbales, an ad ipſas meſocoli glandulas, aut meſenterii, non ſatis intelligo: id unum adiiciam, ad primam claſſem potius referri quam veriſimillimum eſſe ex ipſomet alterius muliebris teſticuli ſcirrhoſo ovorum ſtatu, & fere ex ſumma ſiniſtri muliebris teſticuli abolitione; & revera non deſunt apud eruditos obſervata non multum diſſimilia, & ab ipſis practicis auctoribus nobis tradita, & ſpeciatim nuper ab eruditiſs. Alberto Haller in ſuis diſputationibus ad morborum hiſtoriam,

& cu-

& curationem facientibus T. IV. de ſtupendo abdominis tumore §. V. p. 447. &c. Verum ſi cupis b. l. videre qua ratione, & quommodo in mulieribus hujuſmodi tumores fieri poſſint, ne ultra propoſitas leges longus ſim, lege prædictum Albertum Haller l. c. §. XI., & XII. p. 460.

OBSERVATIO III.

FLorida virgo Annorum XIII. circiter, temperamenti ad ſiccum tendentis, & raræ conſtitutionis, poſtquam per duos annos ſucceſſive difficilis reſpirationis morbo laboraſſet, cui febres irregulares ſuperveniebant, & per-

du-

durabant per quinque, aut ſeptem dies, una ſemper cum orthopnea, ſeu potius fere catarrho ſuffocativo, (a) tandem hæc omnia recurrendo cum ventris torminibus, & corporis habitu jam facto cachectico, quamvis diverſimode a variis medicis curata, inopinanter a catharrho ſuffocativo perculſa, una cum pulſu exiliſſimo, & ſuperiori reſpiratione, ad ſuperos evaſit XXVI. Dicemb. MDCCLX.

In cadaveris ſectione totam interioris ſui pectoris partem, ac ſtructuram oculis perluſtravimus, una cum totis viſceribus, & vidimus nonnullas bronchiales glandu-

(a) V. cl. Etmullerus Prax. L. I. T. II. S. XIV. c. III; art. IV. p. 215.

dulas ſcirrhoſas radditas, nec non auctiores, ſpeciatim illo in loco biſorationis ipſiuſmet tracheæ, in quo ſpecialiter una magnitudinis majoris quam ovi Gallinacei erat diſtenta, & ſepulta in ipſamet tracheæ cavitate, ita ut nonnulli ſemicirculi cartilaginei tracheæ illo in loco contuſi, ac fracti eſſent ex ſumma illius glandulæ compreſſione facta, & ipſi tracheæ parietes interni ad ſummas anguſtias redacti, uti etiam trachea in ſui biforcatione fere foramine carebat (a). Pulmo ipſe in ambabus pectoris cavitatibus quam inflammatus inventus fuit; & cor ſpe-

(b) V. Giorg. Bagli...

ſpeciatim in ventriculo dextero, auricula, & venæ cavæ ſinu, undequaque prolatum erat, & per quam flaccidiſſimum. Abdomine vero adaperćto, nonnullos teretes vermes glomere collećtos in jejuno inteſtino ineſſe aperte vidimus; & reliqua omnia in ſtatu naturali conſtituta ſatis ſuperque comparuere: nervorum ſyſthema vero quam flacidum, & laxæ conſtitutionis. Tandem totus ſanguis in propriis vaſis collećtus, & ut in communi eſt ſpeciatim in venis, decolor erat, & ſuos grumos, ſeu Polypos in quiete efformatos (a) circa precordia, fere nullius conſi-

(a) V. Andrea Paſta negl' Atti Carogerà T. 30. e 31. De cordis Polypo dubium revocato.

ſiſtentiæ eſſe, & per quam raræ conſtitutionis perſpeximus.

OBSERVATIO IV.

FLorida mulier robuſtæ conſtitutionis, & laboribus dedita XXV. ſuæ ætatis anno ad nuptias ingreſſa, lento, ſed contumaci capitis dolore laborabat cum frigoris ſenſu in interiore capitis parte uſque ad tempus primæ periodicæ purgationis, quod fuit anno ſuæ ætatis XVII. Suo primo graviditatis tempore, ſummo cruciatu dolor eò pervenit, ut tumultuoſum delirium inferret abſque febre, ſed cum pulſuum inertia ſumma, & exilitate, ac non raro cum recurrentibus, diriſque hyſtericis paſſionibus, ſpeciatim in

corporis parte dextera: Tamen Paregoricorum ope, & parcis, repetitisque sanguinis missionibus, aliquanto feliciorem vitam ducebat, ac commode fœtum gestavit, & debito tempore peperit, nec non in pristinum statum rediit, si excipias crudum frigoris sensum in anteriore capitis parte. Itaque prospere repetens sua munia, posteriore anno denuo ad novam gestationem transiit, iterumque per totum graviditatis cursum prædicta symptomata crudelia comparuere, quæ post partum desinebant non tamen sublato supradicto frigoris sensu. Deinceps vero per undecim fere annos ita se habendo, quatuor filios

lios procerosi corporis fortunatè peperit, semper cum prædictis crudelibus symptomatibus. Tandem cecidit in frequentiores, ac crudeliores convulsiones, magisque patentes in dextera corporis parte, ac catemenia, quæ usque adhuc, ac congrui profluxerant, abierunt ætatis suæ XXXVI anno. Itaque crudelibus convulsionibus, & aliquoties acri delirio vexata nullum ex variis medicamentis levamen capiebat, quæ a compluribus medicis adhibita fuere: Quin diræ convulsiones sæpe sæpius per diem, & ferinum delirium recurrebant cum tensis hypocondriis, alvi segnitie, ut plurimum sufficientibus aquosis urinis

& aliquoties Jumentoſis redditis, nec non patenti Timpanitide, & ſiti. Toto hoc prædicto ſuæ vitæ tempore appetitus ſemper, ac conſtanter præſto fuit, uti etiam naturæ vires. Tandem vero auctis, ac frequentius male habentibus totum corpus convulſionibus, miſerrimè vitam cum morte commutavit ætatis ſuæ XXXIX.

Poſtridie autem ad cadaveris ſectionem deveni; & quoniam omnia ſymptomata ex partium capitis affectione prodierunt, ideo a capitis ſectione initium fecimus. Detractis capitis integumentis, pericranium, & ipſum cranium oculis perluſtravi, omniaque in ſtatu naturali conſtituta cognovi; cra-

nium

nium vero ipſum in interna ſui parte, ac in tractu ſuturæ ſagittalis, varias habere vidi, ac diſſimiles præternaturales excavationes ex variis piſiformis tuberculis in ipſamet duræ-matris externa ſuperficie exiſtentibus procreatas, ipſumque ſinum, una cum aliis ipſius cranii varicoſum factum, abundantique ſanguine grumefacto repletum, uti etiam varias venas in illud ſe ingerentes. Ablata dura-matre, piam inſpexi, turgidis vaſis nimio ſanguine repletam; aſt aracnoideam membranam cum ipſamet ſubſtantia corticali, ac medullari ipſius cerebri, ac cerebelli nec non pleſſu coroideo in ſtatu naturali conſtitutam eſſe ſatis apertè patuit. Verum e-

nim vero pars anterior ſiniſtra ipſiuſmet cerebri aliquatenus ad majorem magnitudinem redacta exterius videbatur: & revera toto cerebro horizontaliter diviſo juxta ſuos ventriculos, tumor in ipſomet ventriculo ſiniſtro follicolatus comparuit, materiæ glutinoſæ, flaveſcentiſque repletus, & fere non diſſimilis albumini ovi, ipſeque folliculus flaccidiſſimus erat, nam quam facillimè ex ſola ipſiuſmet cerebri compreſſione eſt ruptus. Tumor hic pro maxima ſui parte inerat potius in anteriore ipſius ventriculi portione, & reliqua ſui parte totum fere ventricu-

lum

lum pervadebat uſque ad ipſum Ippocampum ſubiacens (a).

Deinde vero adaperto thorace pleuram, & diaphragma inſpexi, in quorum parte dextera, nonnullæ ſcirrhoſæ protuberantiæ, vel ſubſtantiæ ſibi ſimiles circumſperſæ cum variis idatidibus hinc inde poſitis aperte comparuere; & ipſe pulmo inflammatus erat, ac extrema ſui parte inferiori, nec non dextera adhęrens ipſimet diaphragmati tractu circiter pollicis uno comparuit: ſimiliter in ipſa pleura dextera ſerum è propriis

(a) Admodum curioſa eſt hiſtoria Valſalvæ a cl. Joanne Baptiſta Morgagno nobis enucleat. V. de ſeſedibus, & cauſis morbor. per anatomen indagatis. Epiſt. 1. T. 1. §. 6. p. 6. Et non diſſimiles aliæ videri poſſunt in Bonetti ſepulcreto L. 1. S. 11. obſ. 8. & ſeq.

vaſibus excluſum, ac vagans ineſſe vidimus, ponderis circiter librarum quinque. In interiori ipſius pulmonis ſubſtantia glandulas bronchiales pro majori ſui parte auctas fuiſſe ſatis animadverti, nonnullæque cultro diviſæ duriores comparuere. Alteram vero pulmonis partem in proprio ſuo ſtatu naturali conſtitutam eſſe patuit, uti etiam cor, & omnia vaſa ſanguiflua præcordialia, ſi excipias nonnullum polypum in ventriculis ipſiuſmet cordis præeſiſtentem, & reliquum ſanguinem magis ſolutum, ac fluidum.

Abdomine recluſo, jecur vidimus ſubſtantiæ, ac molis naturalis, uti etiam concluſam bilem

in

in cystifellea; sed ejusdemet lobus ventriculo subiacens aliquatenus inflammatus videbatur. Lien vero, ventriculus, pancreas, omentum, intestina, mesenterium ejusque glandulæ, renes, vessica urinaria, uterus, muliebres testiculi &c. ad statum naturalem constituta esse satis patuit. Tandem vero observatione mihi dignum visum fuit systhema musculare, quod quam gracile totum comparuit, & facillimè, etiam parvis viribus lacerabile: membranam vero cellularem, seu magis adiposam quam divitem esse propriæ suæ materiæ oleosæ, seu potius sebaceæ, aperte intuenti constabat.

OBSERVATIO V.

VIr ad cacheƈticum tendens, olim Galliæ Provinciæ miles, quadraginta fere annos natus, poſtquam Pſoram, ſeu ſcabiem caninam per plures menſes toleravit hyberno tempore, & ſine præcedente ulla corporis præparatione, & conſilio, neſcio, quo medicamentorum uſu, liber evaſit, ac paullo poſt incidit in febrem inflammatoriam cum ſumma reſpirandi anguſtia, atque aſtantium, ac vicinorum pietate in hoc Regium Senarum Noſocomium aſportatus fuit. Hunc ſtatim ego ipſe pervidi, & ferali

Peri-

Peripneummonia cum frequentibus lypotimiis, pulſuque molli, & convulſo laborare eum inveni, ſtatimque ſanguinem repetitis vicibus per diem detrahendum curavi, & paregorica præſcripſi, ac noctu ſenapiſmos cruribus apponendos ſtatui; ſed incaſſum omnia adhibita fuere; Nam cum naturæ vires plurimum, etiam in principio debilitatæ eſſent, quam cito ſacroſanctis Eccleſiæ actibus æger munitus fuit; & revera inopinanter ſecunda morbi die vitam cum morte anxiè commutavit. (a) No-

(a) In coacis habemus -- Quod ſi totus pulmo una cum corde inflammetur, ut in latus procidat, reſolvitur totus æger, jacetque frigidus, & ſenſus expers

Notandum vero ægrum hunc hiſce duabus ſuæ aflictæ vitæ diebus, aphonum ſemper fuiſſe abſque patenti guturis inflammatione, & externo tumore, & totis viribus obſiſtentem enema præſcriptum numquam recipere voluiſſe.

Altera die in perficienda hujuſce cadaveris ſectione, in externa abdominis parte, ac regione hypocondriorum dextera, tumorem circumſcriptum, magnitudine ovi Gallinacei aſpeximus, atque adapertum, reſpondentem vidimus portioni cavæ, ſeu inferiori

pers : Moritur autem ſecundum, aut tertium diem agens: ſin autem ſine corde contigerit, idque minus; ſerius vitam finiunt, & quidam evadunt. -- V. cl. Duretus c. XXI. §. 32. p. 276. & cl. Verna de Pleuritide P. 3. c. IX. p. 77. 78.

ri ipſius jecoris, & ex omenti excluſione efformatum eſſe abſque peritoneo circumcingente, & cum aliquibus glandulis ipſiuſmet omenti ſupra modum auctis: Ex qua omentali Hernia coniicere nobis licuit, aliquot ante annis hoc in loco vulnus eum accepiſſe longitudine fere duorum pollicum, uti revera ex diligenti externorum integumentorum examine cicatricem animadvertimus; Unde prædictam Herniam originem habuiſſe ex inconvenienti curantis Chirurgi efformata ſutura ſtatuimus (a). Deinde

(a) V. Laurent. Heyſterus Chirurg. L. I. c. V. p. 100. &c. V. Traitè des operations de Chirurgie Par M. Renè -- jacques croiſſant de Garengeot. T. 1. de la Gaſtroraphie Article 1. p. 178. &c.

inde vero alius externus multo minor tumor nobis comparuit ſub hypocondrio ſiniſtro, nempe ſub liènis poſitione, qui tumor nil aliud fuit, quam cicatrix adhuc adaperta, cujus parietibus ipſum inteſtinum colon firmè adhęrebat cum parte ſua ſuperiore, atque ipſius ani commodè ex hac parte vicem gerebat. Et revera ex ipſamet ſectione veritatem hanc patefecimus: Nam partem inferiorem ipſius inteſtini colon maximè corrugatam eſſe, ac planè vacuam, quippe quæ ſolum muccum inteſtinalem contineret, ideoque ſuo muneri pene ineptam eſſe, ex tota ejus diviſione ſatis patuit. Poſtea vero jecur ipſum

con-

conſpeximus, ac in ſtatu naturali conſtitutum vidimus, ſed ad molem aliquanto majorem redactum, nec non in ipſa ejuſdem jecoris cyſtifellea bilis dilutior nobis comparuit, ac in ejus cavo, duo calculi, glandis magnitudine inerant. Lien vero ſupramodum auctus erat, & per quam ſcirrhoſus, uti etiam ipſum pancreas. Adaperto thorace, pulmonem ſpeciatim ſiniſtrum equabiliter quam inflammatum, turgidumque, & ad maximam reſiſtentiam fere ipſo hepati ſimilem adductum inſpeximus (a), in cu-

(a) V. cl. Joann. Bapt. Morgagni de ſedib., ac cauſis morb. per Anat. indagatis L. II. Epiſt. XXI. §. 23. 27. 28. Et cl. Frid. Hoff-mannus Med. ration. ſyſt.

cujus parte dextera fluitans, flavumque ſerum in pleuræ capacitate ſupra libras ſex innatabat. Diſſecto pericardio, cor ipſum perluſtravimus aliquatenus mole auctum, & ubique materia mucoſo-flaveſcente cum forti adhæſione coopertum, & fere purem referente, nec non idem cor ſummè inflammatum, & in externa ſuperficie ubique fere papillatum comparuit: Per longum vero eodem corde cultro diviſo, in ſuis ventriculis ſanguinem vidimus ad nigredinem vergentem, & quammaximè ſolutum, nec non abun-

dan-

ſyſt. T. IV. P. I. S. II. C. VI. in qua ait §. XII. -- In ſectione pulmones inveniuntur inflati duri, inſtar hepatis, & aquæ fundum petentes &c.

danti copia in auricula, & ventriculo ipsiusmet cordis dextero coacervatum.

OBSERVATIO VI.

VIr procerus, professione Lanius, habitu corporis quam robusto, ac pleno, nec non laboribus, herculeisque viribus dedito, annos quinquaginta circiter natus, quatuor ab hinc annis cœpit cordis palpitationibus laborare, & ferali Hæmoptisi, quibus non raro fluxus hæmorrhoidalis accessit. Sed omnia feliciter evanuere Medicis artificiis, nempe summa corporis quiete, Dieta, nec non parvis, ac repetitis

ſanguinis miſſionibus. Verum enim vero poſt duos annos cecidit in ſerum anaſarca, ex quo pariter feliciter evaſit aptorum remediorum uſu, & paullo poſt iterum incidit in cordis palpitationes, & novam hæmoptiſim tam crudelem, ut corpus movere, & incedere vix quidem poſſet; Itaque brevi temporis ſpatio ad ſummam cachexiam tranſiit cum ſumma totius corporis laxitate coniunctam, viribuſque naturæ proſtratis, ita ut tandem firmiter in lecto jacere ſit coactus cum continua, & lenta febre, & a Domeſticis denique ſit aſportatus in hoc Regium Senarum Noſocomium, in qua per quindecim

dies

dies incaſſum omnia adhibita fuere, quamvis ſumma cautela, attentione, & cura eſſet tractatus. Tandem vero ſummè turgidus per totum ambitum factus, cum ſublimi, & laborioſiſſima reſpiratione, pulſuque ſemper, ac conſtanter irregulari, nec non convulſo, opportunè ſacroſanctis Eccleſiæ actibus præmunitus, inopinanter, ac ſtertendo expiravit.

Poſtera die ad ipſius cadaveris ſectionem deveni cum amicis, ac adaperto thorace, ſerum innatans & admodum flaveſcens in ambabus thoracis capacitatibus magna copia coadunatum comparuit, ſed multo magis in parte dextera. Ipſum pericardium externè perlu-

ſtratum, alter fere pulmo, prima ſponte, videbatur pro ſua excedenti mole: Per cultrum vero adapertum ipſum cor contentum fere dupliciter diviſum comparuit, ejuſdemque fibræ muſculares quam laxæ, & tenuiſſimæ conſiſtentiæ comparuere: Per longum deinde diviſo in ſuis ventriculis, dexterum vidi nimia capacitate donatum, & ſiniſtrum fere ſervantem ſtatum naturalem: Ambo ventriculi prædicti turgido ſanguine, & ſoluto, ac fere ad nigredinem vergente repleti erant; & auricula, ſinuſque venæ cavæ ipſius cordis dextera parte in exceſſum dilatati comparuere, ita ut aliud cor ſimul comprehenſum videretur.

tur. In hac præternaturali ampla capacitate plures ſanguinis grumi in circuli formam diſpoſiti, ac invicem poſiti inerant, ſummęque conſiſtentiæ apparebant, in quorum medio prędictus ſanguis, turgidus, ſolutuſque innatabat. Valvulæ ſemilunares arteriæ pulmonaris, & pertinentes ad ipſum dexterum ventriculum prolongatæ aliquatenus erant, & in medio unius non minimus tumor folliculatus manebat, magnitudine nucis avellanæ, & ſebacea materia repletus, ac magna ex parte ipſimet cordis ventriculo ſubiacebat: Similiter in hujuſce cavitate, variæ, & diſſimiles hidatides comparuere uſque ad duodecim, ſpeciatim cir-

ca columnas, aut lacertos ipſius cordis, & valvularum tricuſpidalium, & hæ ipſæ valvulæ quam prolongatę erant. (a) Ipſum pulmonem in ſtatu naturali ſatis comparuit, & ſolummodo intus in parte ſiniſtra ulcus animadvertimus per pollicis tertiæ partis tractum in ipſamet ſubſtantia membranoſa bronchiali ſerpens, & glandulas ſimiliter bronchiales circumſtantes aliquatenus auctas: In perluſtrando ulcere, ſyphonis, & aeris ope, aerem libere protrudi vidimus per duos ſinus in aliquas aereas pulmonis veſſiculas, quibus poſtea cultro diviſis, pus ineſſe patuit.

Abdo-

(a) V. Joan. Bapt. Morgagni l. c. T. 1. L. II. Epiſt. XVII., & XVIII. V. cl. Joan. M. Lanciſi de ſubitaneis mortibus. Obſ.

Abdomine reclufo, jecur confpeximus aliqua magnitudine ubique auctum, fed maxime decoloratum. Ventriculus vero nimiæ capacitatis erat, & fere fupra dimidium. Omentum vero quam pingue cum aliquibus venis varicofis. In mefenterio varices abundantiffimæ fuere, uti etiam in mefocolon, & meforecto: Ipfamet vena cava afcendens, quam ampliffima videbatur, & fanguine fere nigro repleta; fed fupramodum admirabilis fuit vena porta, quæ magnitudine ipfam fere venam cavam æquabat, & omnes ejus propagines varicofas effe afpeximus. Lien vero aliquatenus tumefactus comparuit; & reliqua omnia ad ftatum naturalem quam-

maximè accedebant. Tandem ambitus corporis quam candidus, & laxè conſtructus erat, cum contra in ſtatu naturali potius toroſus fuiſſet, & ſubobſcurus.

OBSERVATIO VII.

Viator quidam Neapolitanus, Annorum circiter quadraginta, temperamenti ad cachexiam tendentis, & pleni habitus, ob ſummam virium laxitatem, ac proſtrationem cum febre, nec non hypocondriorum, Lumborumque dolore, ac tuſſi ſicca, & difficili reſpiratione receptus eſt inter ægrotantes hujuſce Senarum Noſocomii: dicebat autem ſe tempore

vitæ ſuæ obnoxium fuiſſe hæmorrhoidali fluxui periodicè recurrenti poſt binos menſes; ſed jam per duos periodos artis præſidio liber evaſit: Nam ob ſummam hæmorrhoidalem evacuationem in ultima periodo, ad ſpiritus Vitrioli uſum externè, & internè, Chirurgi conſilio ſe contulit, cujus ope quam cito convaluit; at paulatim incidit in difficilem reſpirationem, & lumborum dolorem, nec non appetitus deficientiam, quibus tandem erratica febris acceſſit, podicis dolor cum aliquantulo hæmorrhoidali ſanguine profluente, nec non recurrentes cordis palpitationes. In curatione hujuſce morbi emollientia adhibita

ta fuere, blanda emmenagoga, & parvæ, ſed repetitæ ſanguinis emiſſiones, etiam cum ſanguiſugis ad venas hæmorrhoidales applicitis; ſed labente tempore omnia in pejus ruere cœperunt: Nam cruda, ac feralis tuſſis acceſſit cum frequentioribus cordis palpitationibus, nec non exacerbationibus noctis tempore, cum ſubſequentibus, & particularibus ſymptomaticis ſudoribus, ac laborioſiſſima reſpiratione, cum pulſu parvo, & aliquoties intermittente; atque ita laborioſiſſimè perdurando per menſem circiter cum ſumma naturæ virium proſtratione, & pectoris ſtertore, tandem poſtquam aphonia duos dies laboraſ-

ſet,

ſet, jam ſacroſanctis Eccleſiæ actibus præmunitus occubuit.

Poſtridie autem, curioſius pro inquirenda hujuſce morbi, ac mortis cauſa, ad ſectionem devenimus: ac primum diſſecto thorace, magnam ſeri copiam in ambabus pleuræ cavitatibus inveni, ipſaſquemet partes muſculoſas laxiores, ac molliores eſſe ſatis, ſuperque conſpeximus. Pulmo totus vero undique coopertus mucoſa materia apparuit ad quatuor fere linearum craſſitudinem, & ſpeciatim in ipſiuſmet extremis, uſque ad ſex. Quædam hujuſce materiæ quantitas in ferventem aquam injecta, numquam ad ſolutionem devenit, ſed potius in

ſe ipſa concrevit, & durior evaſit, ac aqua ipſa in eadem claritate permanſit. Similiter aliam æqualem quantitatem in aquam ſimplicem e Puteo extractam immiſi, ac multum permiſcui, eodemque ipſo tempore turbidam fieri pervidi concreta materia ſuper impoſita fere ad fundum ſubſidente: ſic omnia in vaſe vitreo ingeſta ad modicum ignis colorem appoſui, ac retinui uſque ad ſummum hujuſce mixtionis æſtum: Quo facto materiam ipſam fere ad nihilum tranſiviſſe animadverti, & quò æſtuoſior evadebat aqua, eò magis ſolubilem fieri materiam, & per aquæ particulas ita diſſolvi, ut opacitatem æquabi-

bilem per ipſam maſſam induxerit. Similiter aliam quamdam portiunculam prædictæ materiei ſuper ardentem ignem impoſui, ſtatimque fœtentem ſenſi, fere empireumatico cum odore ipſimet puri, ac virulentiæ non diſſimili (a). Sed ut redeam, unde diſceſſi, Pulmo ipſe per bronchiales ſuas cavitates, ac ipſammet aſperam-arteriam fœtente humore in purem converſo fere undique repletus comparuit. Ipſum pericardium externè pervidi ad nimiam molem perveniſſe, quo per cultrum diſſecto, magnam flaveſcentis ſeri deprehendi portionem, & ipſius cor-

(a) V. Antonius de Haen. Ratio Medendi P. II. C. II. Et cl. Sauvages de Inflammat.

cordis ſere duplam magnitudinem. Hujuſce auricula dextera, una cum venæ cavæ ſinu capacitatem duplo majorem habebat, quam intus continere, una cum ambabus ipſius cordis ventriculis, atrum, nigrumque ſanguinem, ac vix grumefactum inveni; Dexter autem ventriculus quam amplificatus, ſive capacitate auctus comparuit, ipſamque parietum ſubſtantiam laxiorem eſſe ſatis vidimus. Siniſtrum vero ventriculum, quamvis ex ipſomet grumefacto ſanguine repletum, adhuc eſſe in ſtatu naturali nobis patuit, ſi excipias præternaturalem parietum laxitatem. Valvulæ quidem tricuſpidales ipſiuſmet dexteri cordis ven-

tri-

triculi quam prolungatæ ſuere, uti etiam ipſæ reſpondentes columnæ, ſeu lacerti. Interim in perluſtrandis ſemilunaribus arteriȩ aortæ, unam vidi cum jam ſuppurato tumore non multum amplo, & ori ipſius aortæ reſpondente: In aliis vero duabus valvulis, fere in medio, ac baſi unius, piſiformis tumor, gypſea materia repletus inhærebat, ac proprio folliculo coercitus. Deinde vero diſſecto abdomine, jecur nimiæ molis comparuit, & fere ſupra tertiam partem æquabiliter auctum; In ſua cyſtifællea bilis abundantior inhærebat, ſed nimis mucillaginea, & ad viridem colorem tendens. Tunica externa

ipſius

ipſius jecoris e peritoneo proveniens, nimiæ conſiſtentiæ erat, craſſior, ac albicantior. Truncus ipſe venæ cavæ adſcendens, ſpeciatim in tractu ipſius jecoris, ac Diaphragmatis perforatione, ſeu tranſitu, quam amplificatus, ſeu ſummè varicoſus æquabiliter erat. Lien vero fere duplus videbatur, & per quam laxiſſimus in ſubſtantia comparuit. Ventriculus in ſtatu naturali mihi viſus fuit. Omentum vero quam conſumptum erat, & totum ventriculum verſus coercitum. Meſenterium, ejuſque glandulæ in ſtatu naturali erant, uti etiam pancreas. Verum enim vero totus truncus, ac directio venæ portæ, una cum lienaribus, me-

mesentericis, Epiploicis &c. venis, ac propaginibus maximè dilatata erant, omniaque varicosa videbantur. Tandem totum corpus quamvis externe rite constructum, auctumqne cum summa partium proportione, quam flaccidissimum erat, speciatim totum systema musculare; Et ipse panniculus adiposus non admodum erat consumptus, sed ipsa adeps nimis diluta, & parvæ resistentiæ apparuit.

Ex hac historia cum corporis sectione vides B. L. quam anomala symptomata, & morborum concursum comparuere, ob solam imprudenter retropulsam hæmorrhoidalem evacuationem!

OBSERVATIO VIII.

VIrgo annorum decem, & quatuor circiter, pleni habitus, & calidi, ac ſicci, ut ajunt, temperamenti, poſtquam ſeſe in paludoſas aquas ad capiendas ſanguiſugas pluries demerſit, cœpit putrida febre continua laborare cum ſumma corporis laxitudine, capitis dolore, intenſa ſiti, nec non arida lingua, ac pulſu duro acriter urgente; Propterea eadem ipſa die ad Phlebotomiam ex brachio deveni, qui ſanguis detractus expers ſeroſæ partis, & ſummà vividus poſtera die fuit cognitus. Febris vero cum

præ-

prædictis symptomatibus deinceps incalescebat, eoque aliam sanguinis missionem ex alio brachio iteravi, & denuo altera die perlustratus sanguis, æquabiliter obductus crusta alba, tenacique fuit inventus. Ad sitis usum aquam hordei dilutam, aliquantisper acidulatam præscripsi: Tamen anxietas, sitis, & ipse febris impetus ad summum devenerunt. Quarta vero morbi die, exanthemata intensi rubri coloris per ambitum apparuere, & abdomen aliquantisper ad tympanitidem transiit cum hypocondriorum suspensione, alvique mollitie, cum bile vitellina, ac acri. Itaque virgo doloribus undique circumventa, noctem

insomnem duxit, cruciatibusque plenam. Quinta vero die exanthemata patentiora fuerunt, pulsusque elevatiores, ac uno verbo, omnia placidiora videbantur: sed sub medietatem hujusce diei, urinæ ardor absque manifesta causa comparuit, quamvis idem lotium fere ad naturalem statum accederet; Hinc urinæ cruciatus deinde auctior evasit, una cum eadem febri, quæ denuo summum vigorem accepit, una cum alvi segnitie, & tympanitidis exasperatione; Unde coactus fui ad enematum usum confugere. Septima autem die febris recruduit cum prędictis symptomatibus, sed pulsus constanter elevatiores fuerant, ocu-

lique tamquam jubar apparuere, una cum naturali facie, & exanthemata abierunt, ac ambæ Parotides ad præternaturalem tumefactionem quam cito devenerunt, & urinæ ardor, immo pudendarum partium ardor ad summum transiit; Ita ut coactus sim demulcentia, & immediatas cum hordei aqua ablutiones sæpe sæpius per diem adhibere. Octava morbi die tendinum subsultus, oculique splendidiores apparuere, & Delirium postea accessit, una cum majori Parotidum inflammatione, ac tumefactione, nec non alvi segnitie, ac constanti hypocondriorum suspensione. Nona vero die anxiè se habuit cum prædi-

ctis ſymptomatibus, & Parotides jam jam ad ſuppurationem acceſſerunt, parteſque pudendorum externæ quam maximè inflammatæ comparuere, una cum ſummo urinæ cruciatu. Decima die omnia firmo pede permanſerunt, & Parotis ſiniſtra jam ad ſtabilem ſuppurationem tranſiit: Eadem etiam die Lanceolæ ope illam reſeravi, magnaque puris pars exivit, cujus ope delirium, & tendinum ſubſultus quievere; ſed non ita accidit, quod ſpectat ad dexteram Parotidem, pudendarumque partium inflammationem, ac febris impetum, qui potius magis, magiſque invaleſcebat. Undecima morbi die omnia ſymptomata in tran-

tranquillitate fuere, ſi excipias recurrentes vigilias, & anxietates. Duodecima vero die Parotis dextera jam ad perfectam ſuppurationem pervenit, ut ex fluctuantibus materiis ſatis patuit; Et quoniam pudendorum labia ſimul nimium inflammata conſpexi, & ad gangrænam producendam quam proximiora, uti ex ipſomet abolito ſenſu, & cuticulæ ſeparatione apparuit; Parotidis ſectionem prætermiſi ad ſequentem diem; atque illico externis labiis Avicennæ emplaſtrum, ſeu potius cataplaſma impoſui ad vitæ continuationem, & ſacroſanctos Eccleſiæ actus ægrotanti adhiberi juſſi, quamvis ægra noctem vere ſatis

quietam duxiſſet. Decimatertia die ſummo mane lanceola prædictam ſuppuratam Parotidem aperui, ex quâ copioſe verum Pus effluxit; ſed pudendorum labia ad nigredinem potius accedebant, febriſque impetus magis, magiſque invaleſcebat cum pulſu ſublimi, ac molliori, nec non oculorum nitore, & bono faciei habitu. Circa finem vero decimæ quartæ diei febris ad placiditatem rediit, una cum præfatis ſymptomatibus, & ægra noctem duxit multo placidiorem; ſed pudendorum labia ad ſphacellum, ſeu ſiderationem acceſſere, & ſeſe confirmarunt. Tandem ut breviter dicam ab hac metipſa decimaquarta die, ad vigeſi-

gesimam octavam usque febris placidior perduravit, & ipsæmet Parotides jam apertæ perpetuo vero, & copioso pure manarunt, feliciterque sunt expurgatæ ad firmam, ac stabilem usque cicatricem. Externa vero pudendorum labia, una cum propriis Nymphis naturaliter deciderunt, & volsellæ, seu Forficis ope ab intactis partibus rite separata fuere, & solummodo clitoris, una cum vaginæ sacco intacta, ac integra permansit. Totus hujusce curationis cursus solo, ac simplici communi digestivo cum aliquantula mirrha in pulverem redacta absolutus fuit mensium duorum circiter spatio.

Mira-

Mirabile quidem viſu fuit, quod externa pudendorum pars cicatrice plane fuerit obducta, quæ ſatis plana, ac lævigata, nec non continua cum perineo, ac podice videbatur, una cum clytoride diſtincta, ſuperexpreſſa, & intacta. Ægra vero priſtinum intra prędictum temporis ſpatium, ſanitatis, ac floriditatis ſtatum recuperavit, abſque ullo alio corporis nocumento. Verum enim vero duobus circiter annis feliciter in priſtinum floriditatis ſtatum tranſactis in febrem inflammatoriam incidit, inteſtinorumque gracilium inflammationem, ex qua tandem, neſcio quo fato, vitam cum morte commutavit.

Ex hiſtoria hac, quam tibi offero b. l. magnum naturæ artificium miraberis, cujus ſola, ac ſimplici laudabiliſſima methodo ægra illa curata, ac feliciter ab orci faucibus ex tam magno morbo erepta eſt: Quamquam poſtea alio crudiori morbo cum magna hominum diſplicentia e vita deceſſit.

OBSERVATIO IX.

MUlier toroſæ conſtitutionis, Annos fere quinquaginta, & octo nata, temperamenti ad calidum, & ſiccum tendentis, & ad laborem aſſueta, quæ ſuo tempore feliciter, ac legitimà plures

Fi-

Filios pepererat, cœpit molestissimis doloribus laborare in toto abdomine cum hypocondriorum tentione, una cum diris hystericis convulsionibus, & tympanitide, nec non cum febre erratica tertio, & aliquoties quinto quoque die superveniente, ac pudendarum partium albo, seu potius seroso, nimisque fœtente, ac pertinaci fluxu, cum earumdem partium ardore, nec non gravi, ac continuo pondere in pelvi regione, absque graviditatis suspicione, externarumque partium exulceratione. Notandum vero, quod plerumque supradictarum symptomatum congeries ex copiosiore prædicto fluxu evanescebat. Post quatuor fere hujus-

mo-

modi laboriosos menses, quotidiana febris accessit cum manifesto horroris sensu, noctu incrudescente, cum continuo partium pudendarum, & uteri cruciatu, ac pondere, ita ut corpus ad summam emaciationem quam cito fuerit perductum.

Ex hac metipsa ad hunc usque locum historia satis, superque patet morbum illum ad uteri exulcerationem referri potuisse, & revera eo nomine morbus ille remediis cum externis, tum internis curatus fuit; sed incassum per tres fere annos a variis medicis domi percurata, tandem ad nosocomium hoc translata fuit, ubi ad summam naturæ virium & cor-

po-

poris imbecillitatem redacta, ac consumpta, quam placidissimè pertractata fuit. Nihilominus vomitus accessit, una cum febre continua, & convulsionibus, quibus fere perpetuo exagitata, peractis Sacrosanctis Ecclesiæ actibus, anxiè requievit mense Octobris MDCCLX.

Postea vero ad cadaveris sectionem deveni; & quoniam ex tota symptomatum caterva, morbi sedes in abdomine, & speciatim uteri parte unanimi consensu credebatur; Ideo ab hac ipsa parte sectionis initium feci. Reclusis igitur integumentis, & musculis carne exutis ipsius abdominis cum peritoneo, in sui anteriore parte

in

in profpectum venit ipfum Omentum quam maxime confumptum, nec non exulceratum undequaque, ita ut vix pro tertia fui parte confpiceretur, & non minima puris pars inteftinis fupernatans comparuit quam fœtentiffima. Jecur vero mole auctum, & fubftantia aliquantifper immutatum vifum fuit, fpeciatim in lobo anteriori ipfi ventriculo fuperjacente. Inteftina præfertim tenuja, quam turgidiffima, & ab aere rarefacto fuere; Et ipfæmet mefenterii glandulæ pro majore fui parte ad fcirrhofitatem redactæ, & fupra modum auctæ, quales etiam fuere lymphaticæ lumbales glandulæ, & aliquantifper ipfum pancreas. Am-

bo vero muliebres teſticuli ſupra triplum adaucti videbantur, inequales, & ſparſim quammaxime turgiduli, tactuique reſiſtentes, quibus cultro diſſectis, fere omnes ovumculos materia alba, & glutinoſa, ac fere gypſea repletos aſpexi, ſuoſque folliculos hic, illic fere ad cartilagineam ſubſtantiam redactos fuiſſe animadverti. In dextera autem teſticulorum parte, præter prædicta, tres ſeorſim diſtinctæ hydatides comparuere e propria ipſius teſticuli ſubſtantia prodeuntes, magnitudine ſupra duplum ovi Gallinacei, cum folliculo minimæ reſiſtentiæ. Uterum vero, quod ad molem attinet, magnitudinem, & ſubſtan-

tiam,

tiam, ad naturaleui ſtatum accedere ſatis, ſuperque patuit.

Per longum vero diſſecto fœdum ulcus in cervice comparuit, totam internam ſuperficiem comprehendens, abſque ulla ipſius vaginæ læſione, uti poſtea patuit ex diligenti examine, etiam per nitidiſſima vitrea inſtrumenta. Ulcus hoc ſerpens, nigris maculis fere undequaque coopertum videbatur, & aliquantum digitis compreſſum foetidiſſimo humore fluxit; Verum in hujus fere medietate, & poſteriori congruente ipſius parte, portiunculam gangrenoſam adeſſe ex ſuamet ſubſtantia, profunditate, & ſcabra ſuperficie, ſatis patuit. Quod vero tandem

notatu dignum fuit, Cadaver toto externo ambitu consumptum apparuit, & musculares partes quam graciles fuere, nimiæque consistentiæ, & quam cito putrescentes.

OBSERVATIO X.

MUlier quædam fuit fere octogenaria paupercula, habitu corporis macilento, & imbecillo, staturæque mediocris, quæ vili, & exiguo victui assueta vitam ex sola fidelium pietate pluribus ab hinc annis ægerrimè sustentabat. Hæc summa corporis debilitate consumpta, Fidelium subsidio ad Nosocomium hoc Re-

gium Senarum fuit aſportata, in quo abſque febre ſenſibili intra menſem propria naturæ lege e vita migravit.

Poſtridie vero devecto ejus cadavere in Theatrum anatomicum ad perquirendas, & præparandas mulierum partes genitales, ſtudioſorum Juvenum cauſa, in teſticulo dextero hujus corporis, & fere in ejus centro inequalis tumor inventus fuit externè albicans, & ſubdurus, magnitudine major ovo anſerino; ac cum folliculo tenacioris texturæ, & hic illic fere ad cartilagineam duritiem redacto. Diſſectum hunc folliculum vidi repletum eſſe glutinoſa materia, ſeu potius unctuoſa, atque ad

minima grana ſeorſim redacta, & æquabiliter albeſcente, in cujus centro magna pilorum quantitas aderat, non diſſimilium illis, qui in pube adhuc inerant. (a) Quod vero mirabilius fuit, omnes hi Pili centrum verſus reclinati, & fere ſimul in glomerem circinnati comparuere, ut videre eſt in T. III. F. II. OOOO. Hanc granoſam materiam, & fere ſebaceam facile in aqua ſolubilem fieri cognovi, idque facilius in ferventi aqua, & abſque aliquo fœtore ſemper comparuit.

Ex hoc ipſo morbo, caſu invento, curioſius ad vitæ curſum hujuſce mulieris exquirendum ſumma

(a) V. cl- Guilhelm. Fabricius Hildanus Cent. V. Obſ. XLVIII. p. 435.

ma diligentia me contuli, pluriumque hominum hiſtoriis collegi, mulierem hanc debita ætate, corporiſque plenitudine, & ſtatura ad Nuptias deveniſſe, & per duodecim fere annorum curſum, naturaliter, & quam feliciſſimè duos ſolummodo filios peperiſſe, ſemperque florentem vitam duxiſſe; Marito igitur morte prærepto, paulo poſt illa ad ſecundas nuptias, tranſiit in quo ſtatu numquam geſtavit, & vitam quam miſerrimam duxit per ſæpe repletam, & fere obrutam animi pathematibus cum crudeliſſimis hyſtericis convulſionibus, & miſerabiliſſimo victu. Verum poſt decem, & ſeptem annos hic ſecun-

dus coniux e vita deceſſit; & ex illo tempore caſte vitam duxit uſque ad ſenectutem, & mortem; ſed ſæpe ſæpius in ſtatu hoc artritide morbo laboravit, ſummis cruciatibus vexata, ac proprii victus neceſsarii defectu anxiè perturbata.

Hæc ſunt, quæ ſumma induſtria, & diligentia colligere potui, ut intelligeretur, quod revera ex ipſamet experientia duce, & Celeberrimorum Scriptorum autoritate conſtat, hujuſmodi tumores cauſam ducere ex animi pathematibus, & inepto victu, ſpeciatim farinoſo, & pultaceo (a).

Quid

(a) V. Schenchius Obſ. Med. L. IV. de Mulierum vaſis ſpermaticis, & Teſticulis Obſ. 2. V. cl.

Quid vero de miris hiſce tumoribus ſentiant curioſi, dicam cum Paulino (a) -- Mihi ſatius eſt diſcere, quam dicere; -- & ut
„ nobis innuit Cl. Wan-ſwie-
„ ten (b) ſufficit enim Medico
„ noviſse quid fiat in corpore,
„ licet rationem facti non ſem-
„ per liquido intelligat.

Expli-

V. cl. Tyſon collect. Philoſoph. Anglic. n. 2.

V. Horſtius L. IV. De Morbis infimi Ventris Obſ. LIII.

V. Sennertus L. IV. P. I. S. II. C. XX. ex Joanne Bauchino.

V. cl. Albertus Haller in Diſputationibus ad Morborum hiſtoriam, & curam facientibus T. IV. p. 477. &c.

(a) V. Ephemer. Naturæ curioſ. Decas I. Ann. VIII. p. 183.

(b) V. Comm. ad cl. Boerhave §. 1329. T. VIII. p. 219.

Explicatio Tab. I.

AAAA. *Totum abdomen ad nimiam, ac præternaturalem extensionem, nec non monstruosè redactum.*

BB. *Herpeticas pustulas circum circa umbilicum positas, ex quibus continuè copiosum serum profluebat.*

CC. *Brachia ad medium fere humerum dissecta.*

DD. *Crura ad Genua resecta.*

Explicatio Tab. II.

In qua demonstratur totus folliculatus tumor orizontaliter dissectus, ut magis, ac magis pateat

teat ſua interior ſubſtantia, & multò diverſi interni folliculi cohærciti.

AAAA. *Cuticula, cum cute ſimul avulſa, & exterius poſita.*

BBBB. *Panniculus adipoſus multò conſumptus, & fere ad meram membranam cellularem redactus.*

CCCC *Proprii ipſius abdominis muſculi ſummè conſumpti, & laxi, una cum peritoneo.*

DD. *Crura ad Genua diſſecta.*

EE *Brachia ac fere medium humerum reſecta.*

F. *Jecur cum veſſica fellea in ſua naturali poſitione ſub ſpuriis coſtis in latere dextero detentum.*

G. *Ventriculus ſub Diaphragmate poſitus in latere ſiniſtro, & ali-*

quan-

quantiſper ſublevatus, ut pateat.

g *Ipſum Pancreas ſubiacens.*

H. *Lien in latere ſiniſtro ſub coſtis ſpuriis.*

IIII. *Inteſtinum colon in ſua naturali poſitione huc illuc coaleſcens cum externo folliculo, & ſuperiori magni tumoris, & reliqua ſui portio, una cum aliis inteſtinis omnes cooperti, & ſubiacentes ipſo tumori erant*

LLLL. *Totus tumor folliculatus orizontaliter diviſus, ut magis pateat interior ejus ſubſtantia in variis tot folliculatis tumoribus diviſa.*

MMMM. *Varii folliculi exterius in communi magno folliculo retenti.*

Va-

NNNNN. *Varii, & admodum diversi folliculi, cùm in forma, tum in substantia, ex quibus conficiebatur fere tota interna tumoris compages, & admodum diversæ materiei repleti.*

OOOO. *Ampla, ac superior cavitas ipsius tumoris materiei virulentæ repleta, partim saturatæ decoctioni granorum coffè, & partim melli simplici, variæ consistentiæ, & glutinositatis, ad pondus circiter librarum XL.*

EXPLICATIO TAB. III. F. I.

A. UTerus, *cujus fundus prę ter naturam expansus est sub magno tumore.* *Va-*

BB. *Vagina magis expensa, & rugosa, & juxta longitudinem per dimidium secta.*

C. *Uteri osculum.*

DD. *Rugę ipsius Vaginę interius positę*

EE. *Rotundum ligamentum sinistrum ex uteri fundo proveniens.*

FF. *Tuba Faloppiana sinistra.*

f. f. *Laciniæ ipsius tubæ in externo orificio positæ.*

GG. *Testiculus muliebris, sinister cum suo ovario, ovulisque scirrhosis, ac patentioribus redditis.*

H. *Arteria spermatica sinistra ab exortu ad testem, tubam, & uteri fundum desinens.*

I. *Vena spermatica sinistra.*

L. *Ligamentum uteri latum, alis Ve-*

Vespertilionum Anatomicis assimilatum, per quod spermatica vasa ad tubam disseminantur.

MM. *Arteriæ, & venæ hypogastricæ per uterum &c. divaricantes.*

NN. *Magnus tumor folliculatus totam abdominis anteriorem partem occupans, & aliquantisper sublevatus, & externè in quatuor partes divisus.*

OOOOOO. *Varii similiter parvi folliculati tumores sparsim per communem folliculum contenti, & cohærciti, ac repleti, ut plurimum, ex humore albumini ovi simili.*

PP. *Varii folliculi intus retenti in magno folliculo, & positi in fun-*

fundo ipſius magni tumoris, nec non repleti ex variis humoribus diverſæ conſiſtentiæ; Ac tubę dexterę arcte connexi cum exteriori communi folliculo: uti inter ſe ope cellularis membranæ, & alicujus muſcularis fibræ, nec non vaſorum ſanguiferorum.

QQQQ. *Vaſa arterioſa, & venoſa promiſcuè ſerpentia per communem folliculum externè, & internè, ex quibus totus tumor nutriebatur.*

Explicatio Tab. III. F. II.

In *qua folliculatus tumor in octogenariæ dextero teſticulo caſu inventus, demonſtratur.*

A. *Uteri fundus in ſua naturali, & anteriori poſitione.*

B. *Uteri cervix.*

C. *Uteri oſculum.*

DD. *Rugæ ipſius vaginæ.*

EE. *Arteriæ, & venæ hypogaſtricæ per uterum divaricantes.*

FF. *Rotundi ligamenti ipſius uteri ex utraque parte.*

GG. *Venæ ſpermaticæ ex utraque parte inferius translatæ.*

HH. *Arteriæ pariter ſpermaticæ ab ex ortu ad teſtes, tubas, & uteri fundum deſinentes.*

II. *Muliebris teſticulus ſiniſter fere in ſtatu naturali.*

MMM. *Folliculus membranoſus ipſius tumoris in ſitu naturali, ſummæ reſiſtentiæ donatus, & in parte dextera poſitus.* N.

N. *Idem folliculus divisus, ac detractus; ut facilius tumoris cavum inspici possit.*

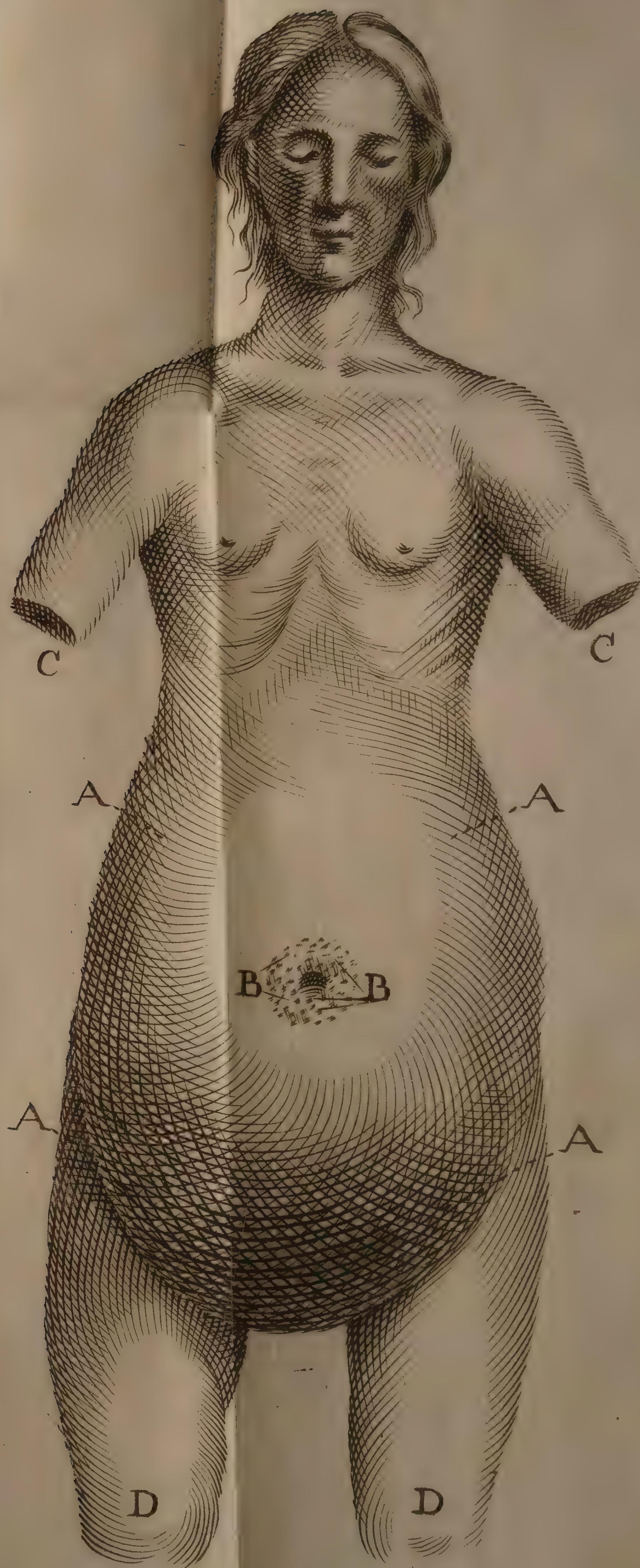
OOOO. *Substantia ipsius tumoris undique repleta ex materia sebacea granosa, una cum pilis simul fere in glomerem circinnatis, speciatim in medio.*

PPPP. *Tubæ Faloppianæ ipsius uteri ex utraque parte.*

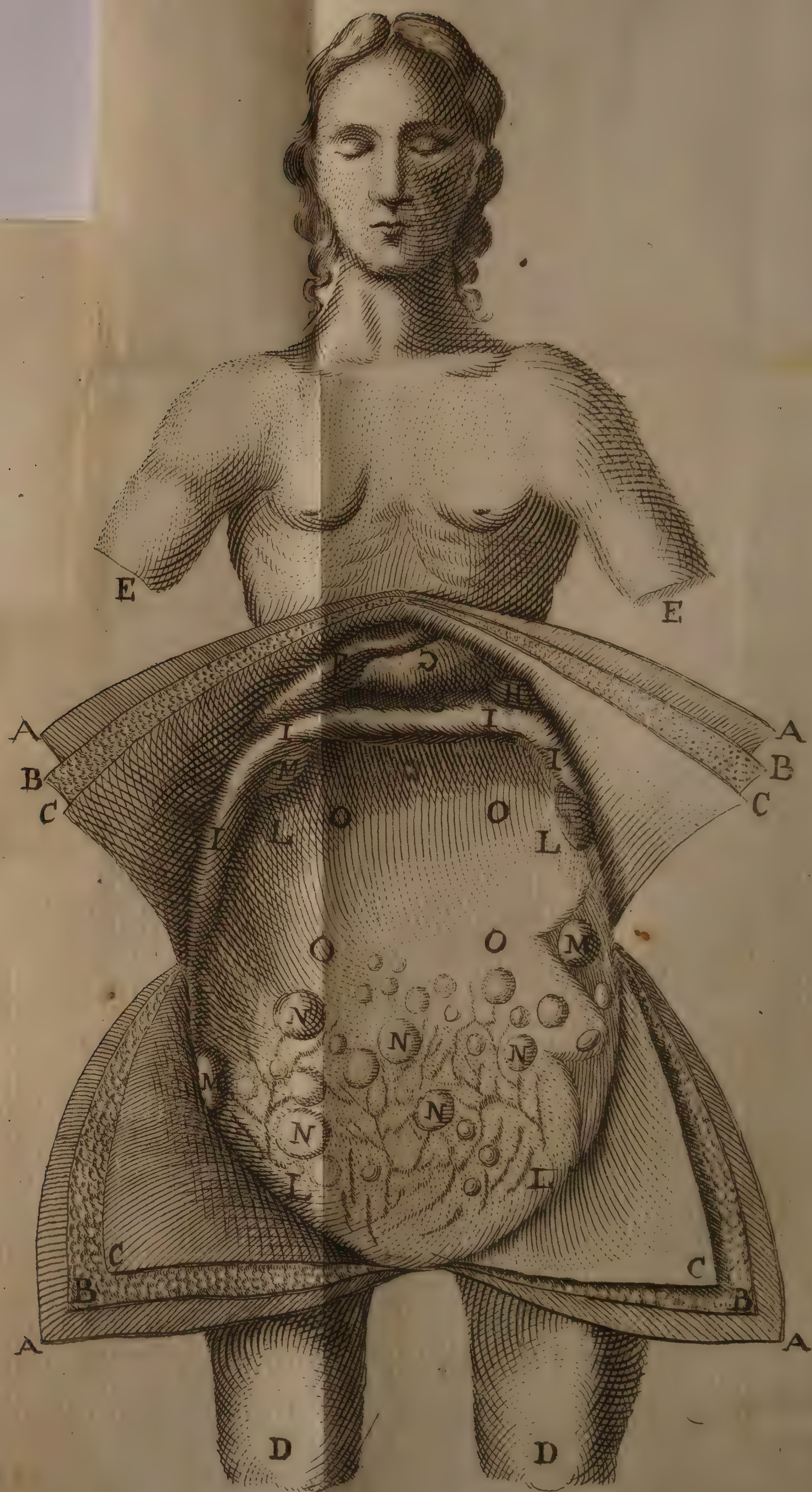
QQ. *Ligamentum latum sinistrum uteri, alis Vespertilionum Anatomicis assimilatum.*

LLLL. *Laciniæ membranosæ ipsarum Tubarum ex utraque parte.*

Tab: I

Tab: 11

Tab: III

Fig: II

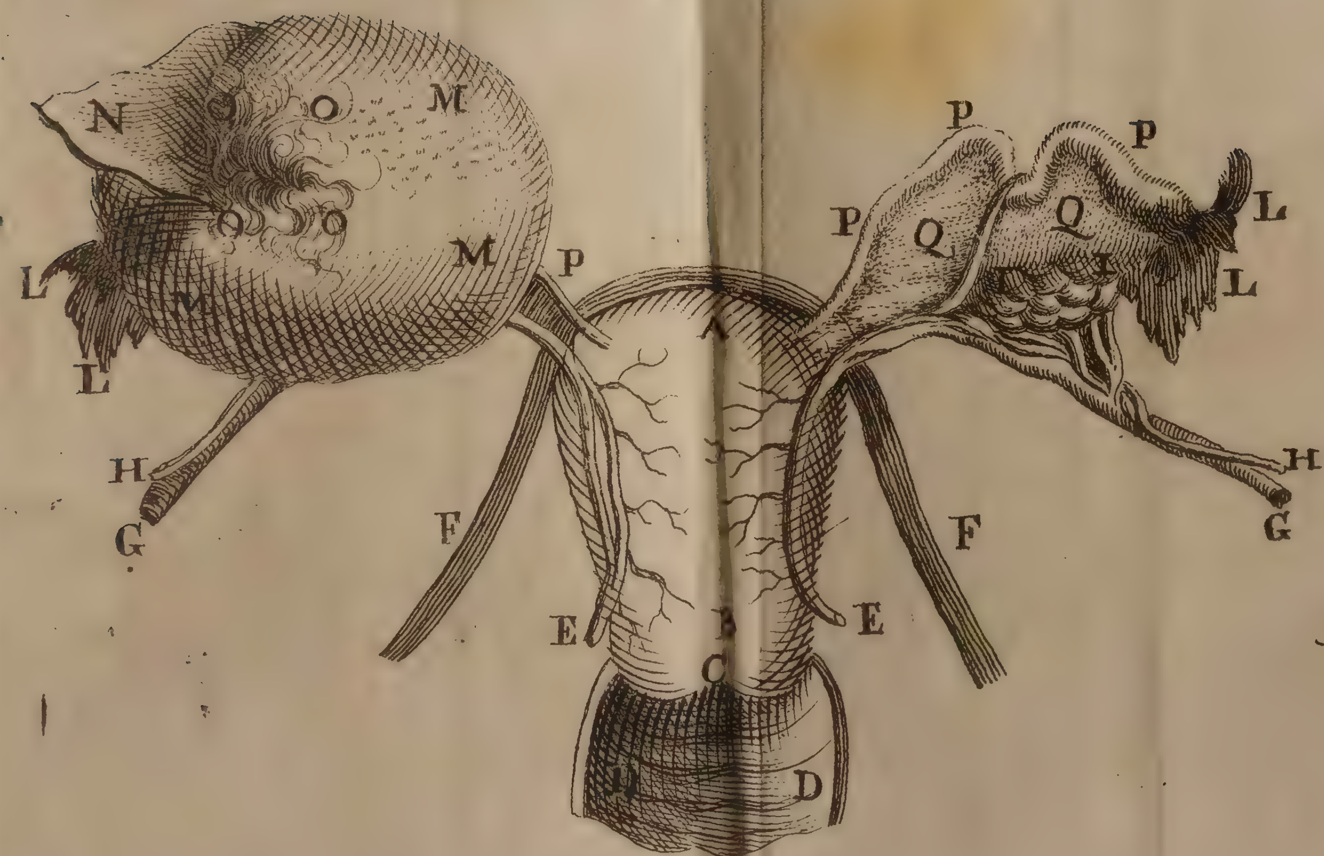

Fig: I

INDEX OBSERVATIONUM.

ERRATA	CORRIGE
Pag. 4. v. 13. ſuſcipere	ſuſpicere
11. v. 15. ſana	ſanè
33. nota I.	T.
37. v. 2. replicatam	repletam
37. v. 6. replicati	repleti
39 v. 9. L. I.	L. O.
47. v. 1. radditas	redditas
51. v. 8. congrui	congruè
77. v. 10. ac ipſammet	ac per ipſammet
98. v. 4. nimiæque	minimæque
103. v. 7. fido	fiat.

